

բանութիւն (1848), **Լուսիլլա** 1854, **Ճրագ** հոգույ, **Գրիս**. ամ.արանութիւն (1856) են. : Հոն աշխատած են Յարութիւն և Սարգիս Փափագեանք : Ա. Պ. Չրբիլի յաջորդած է Յարութիւն Մինասեան՝ որուն մասին խօսած ենք իր կարգին : — ՏՊ. ՍԲՆՅՆ ԲԵՆԵՒԻԿՏԻՍՍԻ (Imprimerie de St. Benoît), Վիլիկ անուն լատին կրօնաւորի մը կողմէ ԴԱԱԹԻՍ բացուած՝ որ աշխատած է ի նպատակ Կարօլիւքեան տարածումին, հետեւեալները նրատարակելով. — **Ողջեղի կուսից կամ դարձ մը** (1844). այս գրքոյկին բունտ պապական «Յառաջարանութեան» հանդիպակաց սա հատուածը կայ որ կրնայ մասամբ գաղափար մը տալ հեղինակին լեզուին ու նպատակին մասին. «Մեկ ուրիշ գիրք մըն ալ հինայ տաճկերէն խօսքով կը տրվի կըր Վանք Էրմենի վէ Բրօքեարանդ Բարօզիչ անունով, հաւատքի բաներուն վրայ, որ ասոր ետեւէն անմիջապէս անիկայ ալ պիտի նրատարակվի» : **Ընկ. Համագեաց** (1846) : «**Գասնեւերկու պատճառք** վասն ընդունելոյ կարօղիկէ եկեղեցին» 1847 : «**Հաւատչ** հիմունքները ու կանոնները» 1849 : «... **Ճօգարսաւէր** անձի մը խորհրդածութիւնները» 1851 : «**Պատասխանքի** առ բան Տեարակին անուանելոյ շշմարտութիւն... Հասուն Գերապայճառին հետ ունեցած դատանի վրայօք» 1854 : են. : են. : — Ս. Բենեդիկտոսի տպարանին համար **Հ. Ասատուր** 1790 ի սկիզբները բացուած է կ'ըտէ իր «Պատրիարքաց Պատմութեան» մէջ. մենք այդ բուականներուն տպագրուած գիրքերու չհանդիպեցանք : — Ն. ՏԷ. ԲԱՍԹՐՈ (Ղալարիա). 1846-50 ին տպած է **Աղգրուց** բարոյ. զիտութեան : **Համառօտ** մտածումներ տարիին ամէն մէկ օրուան, քրիստոնեաներուն հոգեւոր շինութեան համար : **Աւետարանական տետր** : **Մտաւոր** և զրաւոր բուարանութիւն (անգլ. բարգմ. Վ. Վ. Ա.) : **Նոր** կտակարան : են. : — Գ ՃՕՆՍՍՈՆ, Բողոքական Միսիօնար. 1847 ին մէկ գիրք միայն տպած է. «**Սնգլիզան Եկեղեցին** և անոր հիմունքները, հաւատքը, բանանաչական պաշտօնը և պաշտամունքը» : — ՀԷՆՐԻ ԳԱՅՈՒ. տպած է Հիսարեանի **Բանասէր** հանդէսը (1851) որ կը պարունակէ Պոլսանայոց անդրանիկ վեպն աշխարհարար : **Խաղողին երևանցութիւնը** (1857) : **Վիրգիճիա** : **Միհրդադ** (1858) : են. : — ԼԷՎԱՆԻ ՀԷՐԱՍԻՏ, անգլ. -ֆրնս. այս օրաքերքը 1868 ին տպած է **ԹԷՎԵՂԷՂԻՔ** հայատառ-տաճկեղբ գիրքը : — ՏՊԱԿՐ. ՄԱԿԵԳՈՆԻՈՅ և ԱՍՄԱ ԱԼԹԸ, ՃԱՄԼԸ ԽԱՆ : Պօլսա՝ Բիւրեք-Տէլէր՝ Ալամիքօֆ անուն Պուլկար մը կար որ տպարան ուներ ուր պլիւր. բերք մը կը նրատարակէր : Յետոյ ծախու առաւ Աամա Ալքը, ձանը խանին մէջ գտնուող հայ տպարան մը (որ կը կարծուի ըլլալ Յր. Մինասեանինը) : Հոյ կը որ պարապեցաւ այնուհետեւ գանազան լեզուներով գործերու տպագրութեամբ : — Տպած է Օ. Պօճասարեանի **Օրագիրին** Ա. բիւր, Տիրան Փափագեանի **Շատախօս սափրիչը** (1872), **Երգարան բասեւականը** (1871) են. : — Աամա Ալքը տպուած է Մարգարեան Բերովրէի հաշուոյն՝ Պօզանեան **Թուարանութիւններէն** մին, նաև Յ. Գ. Գալիպօզեանի բարգմանած «**Ընթիւր խորհրդածութիւնք** երեսիկ հեղինակաց» գրքոյկը՝ 1873 ին : — ԼԱ. ԹԻԻԻԲԻ. Ֆրնս. այս բերքին տպարանէն 1876 ին յոյս ընձանուած է **Միւճրահ իւլ բազպահին** : — ԱՆԹՈՆԱՆ ՉԷԼԷԻՉ. վաղեմի տպարան-վիճակատուն ի Ղալարիա, ցարդ կանգուած : Տպած է **Նոր Հայաստան** (1878) : — ՄԱՆՈՒԷԼ ԱՐՏԻԼ. տպած է «**Նոր դասագիրք բուագիտութեան**» (1888) :

77. **Յույնանէն Գ. Միւհեհնախեան** + —

Խոսմանայից մանկութիւն. — Չեւարանեւսի սէր և ձեռներէց ոգի. — Միւհեհնախեան՝ երածեագէ. — Անհիպ երկը. — Կաղապարած խագերը. — Ասիերիլի ապիւրստեանէ սուկերչայեստութիւն. — 1839 բուա. կանը. — Սիլիսարի սպարաբը. — Առաջին օրեր. Տ բուցքօ հայերէն և փայտ մամուլը. — Սիլիսարէն Չուգուր Չէւմէ. — Արապեաններուն գլխու մը. — Տպարանը պատրիարք մը կը գոցէ, յաջորդը կը բանայ. — Օրուան «ՄԷրիճ», ը. — «Հայաստան», — 13 շնասի գիր. — Իր հնարած գործիքը. — Չուլարանք. — Տը. պագրիլի խոստովանութիւններ. — «Թալիգ», «Նեխի», «Բըզգա», Տանկաց Կիւրէմպէրկը. — Եւսարի գաւէ. — Ռ. Գազանեան և Յ. Միւհեհնախեան. — Գայիմէ, Բալ և Գօճուօլիս. — Տիւսասիկ այլօմը. — Տպարանական կատարելագործումներ. — Գաւէ՝ օրեր. — Բախիսն անիւր. — Գծոյնի բարեկամներ և բանք. — Երուսաղէմի պատրիարքը կը գնէ Միւհեհնախեանի մայր տունը. — Վերջապոյս. — Անիսնը ծե. բուցից. — Ներքոյ. — Տպագրած գիրքերը :

Ծնած է 21 Փետրվար 1810 ին Սամարիա : Հայրն էր Միւհեհնախ Գեորգ որ Սուլթան Մանուալի ճարտարագետ՝ Պաշեան Գրիգորի օգնականն էր : — Նխն. կրք. կ'ստանայ բազին գրպոցն ուր կ'ուսուցանէին հասարակ ընթերցանութիւն, քիչ մը բուարանութիւն ու տաճկերէն,